

Pressmeddelande

Luxemburg den 5 december 2019

EU:s åtgärder för att stabilisera jordbrukarnas inkomster: lågt utnyttjande i kombination med överkompensation, säger EU:s revisorer

De EU-instrument som ska hjälpa jordbrukare att skydda sina inkomster mot fallande priser och produktionsförluster har endast delvis uppnått sina mål, och utnyttjandet av dem är lågt och ojämnt, enligt en ny rapport från Europeiska revisionsrätten. Vissa undantagsåtgärder har dessutom inte riktats korrekt och kan leda till oproportionerliga ersättningar, säger revisorerna.

I EU:s gemensamma jordbrukspolitik (GJP) ingår en rad olika åtgärder som ska garantera en stabil och tillräcklig inkomst för jordbrukare. Direktstödet till 6,4 miljoner jordbrukare i de 28 medlemsstaterna uppgår till 41 miljarder euro per år. Förutom detta direktstöd omfattar GJP särskilda instrument för att förebygga och hantera risker och kriser i jordbrukssektorn. Till exempel kan försäkringar och gemensamma fonder användas för att stabilisera jordbruksinkomsterna. Det finns även undantagsåtgärder som syftar till att stabilisera marknaden som helhet när en allvarlig störning inträffar, vilket till exempel skedde när Ryssland 2014 beslutade att förbjuda import av vissa jordbruksprodukter från EU.

Revisorerna tittade specifikt på om dessa verktyg hade genomförts på ett effektivt sätt och gav resultat. De riktade särskilt in sig på EU:s stöd för försäkringar och på de undantagsåtgärder som vidtogs för frukt- och grönsakssektorn efter de ryska sanktionerna 2014.

Revisorerna konstaterar att GJP omfattar en mängd olika mekanismer för inkomstskydd. Direktstöd spelar en viktig roll i det sammanhanget. I genomsnitt står direktstöd för en fjärdedel av jordbruksinkomsten och gör att jordbrukarna bättre kan klara fallande priser eller lägre produktion, vilket minskar deras behov av försäkringar. Samtidigt främjar GJP i allt större utsträckning förebyggande åtgärder, särskilt genom att uppmuntra jordbrukare att tillämpa god lantbruks- och miljöpraxis. Revisorerna konstaterade dock att detta har liten inverkan på

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

jordbrukarnas beteende, eftersom försäkrade jordbrukare kan ha mindre incitament att tillämpa en motståndskraftig affärsstrategi eller anpassa sig till klimatförändringar.

Merparten av de 2,6 miljarder euro som EU har avsatt för att hjälpa jordbrukare att försäkra sig mot prisvolatilitet och produktionsförluster har haft liten effekt, säger revisorerna. Pengarna når en mycket liten andel av jordbrukarna, eftersom färre än 10 % av dem som tecknar försäkringar gör det med EU-stöd. De flesta jordbrukare överväger inte ens att minska risken eftersom de räknar med att få betydande offentligt stöd i händelse av en kris. Dessutom går inte EU:s försäkringsstöd till dem som verkligen behöver det. I de två medlemsstater som utnyttjar försäkringsstödet mest (Italien och Frankrike) noterade revisorerna att det var koncentrerat till vinsektorn. I denna sektor, där det försäkrade kapitalet kan uppgå till 115 000 euro per hektar, har många stödmottagare en sådan finansiell kapacitet och riskprofil att de skulle ha försäkrat sin produktion även utan EU-bidrag.

”För närvarande finns det begränsade bevis för det europeiska mervärdet av stödet för att stabilisera jordbrukarnas inkomster”, sade Samo Jereb, den ledamot av Europeiska revisionsrätten som ansvarar för rapporten. ”Åtgärderna bör riktas ytterligare, så att de kan utnyttjas av de jordbrukare som bäst behöver dem och på ett sätt som inte står i strid med utvecklingen av ett EU-jordbruk som är mer inriktat på förebyggande åtgärder och har större motståndskraft.”

När det gäller de 513 miljoner euro som gick till frukt och grönt mellan 2014 och 2018 som svar på det ryska förbudet fastställde inte EU objektiva parametrar för när undantagsåtgärder ska övervägas. Till exempel gick 61 % av stödet till äppelproducenter (framför allt i Polen), trots att äppelexporten var i stort sett konstant eller till och med ökade. Undantagsåtgärder har även tillämpats på annan frukt (som persikor och nektariner) för att komma till rätta med strukturell överproduktion inom EU och inte enstaka marknadsstörningar. Slutligen konstaterar revisorerna att EU-stödet för återtag från marknaden av produkter för gratis utdelning var dyrt. I vissa fall har det stöd som betalats varit betydligt högre än marknadspriserna och därmed lett till överkompensation. Vidare konstaterade revisorerna att merparten av de produkter som återtagits från marknaden inom system för gratis utdelning i slutändan återintroducerades på marknaden i en annan form (som saft i Grekland och Spanien, exempelvis), medan endast en bråkdel nådde behövande.

Mot bakgrund av de lagstiftningsförslag om framtidens GJP som nyligen lades fram och som syftar till att öka fokus på riskhantering rekommenderar revisorerna att Europeiska kommissionen

- uppmuntrar jordbrukare att förbereda sig bättre för kriser,
- utformar och övervakar sitt stöd för försäkringar på ett bättre sätt,
- förtydligar kriterierna för när undantagsåtgärder ska vidtas och avslutas,
- anpassar ersättningen för återtag från marknaden.

Meddelande till redaktörer

Särskild rapport 23/2019 *Stabilisering av jordbrukarnas inkomster: uppsättningen av verktyg är bred, men lågt utnyttjande av instrument och överkompensation måste åtgärdas* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu) på 23 EU-språk.

I november 2018 offentliggjorde revisionsrätten sitt [yttrande över kommissionens lagstiftningsförslag om framtidens GJP](#).

Före utgången av 2020 planerar revisionsrätten också att offentliggöra en särskild rapport om de undantagsåtgärder som EU vidtog för att motverka störningarna på mejerimarknaden mellan 2014 och 2017. Omkring 740 miljoner euro användes då i denna sektor, delvis för att kompensera jordbrukare för Rysslands sanktioner. En [förhandsbeskrivning av den revisionen](#) offentliggjordes i oktober 2019.

Revisionsrätten presenterar sina särskilda rapporter för Europaparlamentet och rådet samt för andra intressenter, såsom nationella parlament, berörda parter inom näringslivet och företrädare för det civila samhället. De allra flesta av rekommendationerna i våra rapporter genomförs.

Presskontakt för den här rapporten

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

T: +352 4398–47502 / M: +352 691551502